

Betreft: Reactie Bevolkingsonderzoek Nederland op Verzamelwet gegevensverwerking II

15 februari 2023

Bevolkingsonderzoek Nederland (BVO NL) heeft met belangstelling kennis genomen van de internetconsultatie over het wetsvoorstel tot wijziging van een aantal wetten op het terrein van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om de grondslag voor gegevensverwerking te verstevigen (Verzamelwet gegevensverwerking VWS II), zoals gepubliceerd op 18 januari 2023.

Er is vanuit BVO NL al lang de wens voor een meer wettelijke grondslag voor gegevensuitwisseling in de screening met name voor monitoring en kwaliteitsborging. Het wetsvoorstel neemt knelpunten in de uitvoering weg en draagt zorg voor een versoepeling van gegevensuitwisseling. Wij zijn in algemene zin dan ook blij met deze wet en hopen op een snelle invoering.

Hieronder willen wij nog een tweetal aandachtspunten meegeven om - indien mogelijk - de wet op deze punten nog te verduidelijken.

1. De grondslag voor de verwerking door de uitvoerders van de preventieprogramma's

In de Memorie van Toelichting (MvT) wordt in paragraaf 3.4.9 ingegaan op de grondslag voor de verwerkingen van persoonsgegevens (zoals bedoeld in artikel 6 lid 1 AVG) waar artikel VI van het Wetsvoorstel op ziet. De betreffende verwerkingen (door zorgverleners, het RIVM en de uitvoerders van de preventieprogramma's) staan hierboven uitgewerkt. Uit paragraaf 3.4.9 van de MvT volgt dat de grondslag voor de betreffende verwerking van persoonsgegevens door zorgverleners het voldoen aan een wettelijke verplichting betreft (artikel 6 lid 1 sub c AVG). De grondslag voor de betreffende verwerking door het RIVM betreft de vervulling van een taak van algemeen belang (artikel 6 lid 1 sub e AVG). Wat ontbreekt is de grondslag voor de betreffende verwerking van persoonsgegevens door de uitvoerders van de preventieprogramma's (bijv. BVO NL).

In het algemeen wordt weliswaar gesteld dat zij persoonsgegevens mogen verwerken indien dat noodzakelijk is voor de uitvoering van de behandelovereenkomst (artikel 6 lid 1 sub b AVG), maar onduidelijk is wat de grondslag is voor de verwerking van persoonsgegevens door de uitvoerders van de preventieprogramma's waar artikel VI van het Wetsvoorstel op ziet. Voor die verwerking lijkt het op het eerste gezicht te gaan om de grondslag uitvoering taak van algemeen belang (artikel 6 lid 1 sub e AVG) en mogelijk om het voldoen aan een wettelijke verplichting (artikel 6 lid 1 sub c AVG). Dat laatste lijkt mogelijk te gelden voor de verstrekking van de betreffende gegevens door de uitvoerders van de preventieprogramma's aan het RIVM. Dat lijkt immers - onder bepaalde voorwaarden - een verplichting te zijn.

Suggestie van BVO NL is om interpretatieverschillen te voorkomen specifiekere aan te geven wat de grondslag is voor de verwerking van persoonsgegevens door de uitvoerders van de preventieprogramma's waar artikel VI van het Wetsvoorstel op ziet.

2. De doeleinden van de verwerking door de uitvoerders van de preventieprogramma's

Uit het Wetsvoorstel en de MvT lijkt niet duidelijk te volgen voor welke doeleinden de uitvoerders van de preventieprogramma's de persoonsgegevens waar artikel VI van het Wetsvoorstel op ziet mogen verwerken. Voor het onderstaande is van belang dat in de MvT (pagina 18, tweede alinea) onderscheid wordt gemaakt tussen enerzijds "kwaliteitsborging" en anderzijds "monitoring en evaluatie". Dat lijkt te impliceren dat – hoewel ze met elkaar samenhangen – het om twee verschillende doeleinden gaat.

Uit lid 3 van het nieuwe artikel 7a van de Wet op het RIVM volgt dat de uitvoerders van de preventieprogramma's de betreffende gegevens moeten verstrekken aan het RIVM voor zover dat

Reactie BVO NL internetconsultatie

noodzakelijk is voor de monitoring en evaluatie van het preventieprogramma. Uit de artikelsgewijze toelichting in de MvT (pagina 50) volgt dat de betreffende gegevens noodzakelijk zijn voor het RIVM voor de borging van de kwaliteit van de preventieprogramma's. Het lijkt daarbij specifiek te gaan om het doeleinde voor de verstrekking van de gegevens aan het RIVM en niet voor de doeleinden waarvoor de uitvoerders van de preventieprogramma's de betreffende gegevens zelf mogen verwerken (los van de verstrekking aan het RIVM).

Uit de artikelsgewijze toelichting in de MvT (pagina 50) volgt verder dat de zorgverleners de betreffende gegevens moeten verstrekken aan de uitvoerders van de preventieprogramma's omdat zij de gegevens dan kunnen koppelen aan de gegevens die bij hen beschikbaar zijn over de betreffende persoon naar aanleiding van (eerdere) deelname aan het betreffende preventieprogramma. Daarnaast volgt uit de toelichting dat voorzien wordt in een grondslag voor de uitvoerders van de preventieprogramma's voor de verwerking van de door de zorgverleners verstrekte gegevens en verstrekking daarvan aan het RIVM met het oog op de monitoring en evaluatie van het betreffende preventieprogramma. Ook hieruit volgt niet duidelijk of er inzake de (toegestane) doeleinden onderscheid moet worden gemaakt tussen de verstrekking van de betreffende gegevens door de uitvoerders van de preventieprogramma's aan het RIVM en de verwerking(en) door de uitvoerders van de preventieprogramma's die daar niet op ziet/zien.

Tot slot geldt dat ook de passage uit de MvT (pagina 19, onderaan) inzake de mogelijke kwaliteitsborgende functie van de betreffende gegevens geen helderheid schept. Daaruit volgt weliswaar dat *“de (vervolg)diagnostische gegevens ook voor de uitvoerder een kwaliteitsborgende functie kunnen hebben”*, maar of enkel op basis daarvan gesteld kan worden dat *“kwaliteitsborging”* een van de doeleinden betreft waarvoor de uitvoerders van de preventieprogramma's de betreffende gegevens mogen verwerken (los van de verstrekking aan het RIVM), is niet helemaal helder.

Suggestie van BVO NL is om specifiekere aan te geven voor welke doeleinden de uitvoerders van de preventieprogramma's de betreffende gegevens mogen verwerken, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de verstrekking van de betreffende gegevens aan het RIVM en de verwerking(en) door de uitvoerders van de preventieprogramma's die niet ziet/zien op die verstrekking. Daarmee wordt duidelijker dat de uitvoerders van de preventieprogramma's de betreffende gegevens zelf mogen verwerken voor de doeleinden “kwaliteitsborging” en “monitoring en evaluatie”.

Afsluitend merken wij op dat in par. 2.9 van de toelichting staat dat het vragen van toestemming aan betrokkenen voor de gegevensverstrekking door een zorgverlener aan het RIVM, als grondslag voor de gegevensverwerking geen wenselijke optie is. Een argument dat daarvoor wordt gegeven is dat het onthouden van toestemming door tot een vertekend beeld kan leiden bij het RIVM over de voor- en nadelen van het aanbieden van bevolkingsonderzoeken en screenings. Voorts is het vragen van toestemming onpraktisch en niet of nauwelijks uitvoerbaar. BVO NL ondersteunt deze zienswijze vanuit haar praktijkervaring.

Derhalve is Bevolkingsonderzoek Nederland van mening dat deze wetswijziging belangrijk is voor de goede uitvoering, monitoring en evaluatie van de bevolkingsonderzoeken naar kanker in Nederland. Wij hopen op een spoedige invoering van deze wettelijke aanpassing en zijn graag bereid onze aandachtspunten nader toe te lichten.

Namens Bevolkingsonderzoek Nederland, d.d. 15 februari 2023,
Ginel van Weering, voorzitter Raad van Bestuur

Voor nadere vragen/informatie kunt u mailen met: Wolfert.spijker@bevolkingsonderzoeknederland.nl